

8η Ενότητα: Μπροστά στο μέλλον

- Μόρια • Στίξη • Σχήματα λόγου • Περίληψη

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του σχολικού βιβλίου

Κείμενο 1[Χωρίς τεχνολογία] σελ. 70

- 1. Ποια είναι τα δύο πρόσωπα που συνομιλούν; • Ποιο είναι το θέμα της συζήτησης;**

Στο σκίτσο αυτό συνομιλούν η γνωστή φιγούρα του Αρκά και ένας άγγελος. Θέμα της συζήτησής τους είναι η απογοήτευση του ανθρώπου που μετά το θάνατό του δεν μπορεί πια να παρακολουθήσει την εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας.

- 2. Το κόμικς αυτό σας φαίνεται αστείο; • Γιατί; • Ποια είναι τα στοιχεία εκείνα που το κάνουν χιουμοριστικό;**

Το κόμικς είναι χιουμοριστικό και τα στοιχεία που του δίνουν το χαρακτήρα αυτό παρουσιάζονται κλιμακωτά. Αρχικά, ο άνθρωπος με αφέλεια ισχυρίζεται ότι αυτό που τον ενοχλεί με το πέρασμά του στην «άλλη ζωή» είναι το ότι δε θα μπορέσει να παρακολουθήσει την εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας. Στη συνέχεια, παρακολουθούμε την ειρωνεία με την οποία ο άγγελος τού απαντά· κοιτάζοντας κάποιους καημένους που πέθαναν πριν καν ανακαλυφθεί ο τροχός στην ουσία καυτηριάζει την ανησυχία του συνομιλητή του και την κάνει να φαίνεται ήσσανος σημασίας αφού ακόμα και αυτοί οι καημένοι απολαμβάνουν ένα από τα επιτεύγματα της τεχνολογίας, το αυτοκίνητο, παρά το γεγονός ότι εφευρέθηκε πολλά χρόνια μετά το θάνατό τους. Το πιο χιουμοριστικό στοιχείο, όμως, είναι ότι το αυτοκίνητο, το επίτευγμα της τεχνολογίας που απολαμβάνουν παρόλο που έχουν πεθάνει, δεν έχει μια από τις πιο σπουδαίες εφευρέσεις, τους τροχούς.

3. Βρείτε τα μόρια που υπάρχουν στους διαλόγους του κόμικς. • Ποια είναι η σημασία του καθενός;

Δεν (δε θα γνωρίσω)/ (δεν πρόλαβαν): αρνητικό μόριο

θα (θα γνωρίσω)/ (που(θα γίνουν)/ (θα 'ρθουν): μελλοντικό μόριο

Και (και πάλι ευχαριστημένος):εμφατικό μόριο

Να (πρέπει να είμαι)/ (πρόλαβαν να δουν): μόριο που εισάγει υποτακτική έγκλιση

Να (Να κοίτα αυτούς τους καημένους): δεικτικό μόριο

Καν (Πέθαναν πριν καν ανακαλυφθεί ο τροχός): εμφατικό μόριο

4. Ποια από αυτά θα μπορούσαν να παραλειφθούν; • Τι θα έχανε σ' αυτή την περίπτωση το κείμενο;

Τα μόρια που θα μπορούσαν να παραλειφθούν είναι τα εξής: και (εμφατικό), να (δεικτικό), καν (εμφατικό).

• Αν όμως παραλείπονταν, τότε το κείμενο δε θα ήταν τόσο ζωντανό και εκφραστικό.

5. Επισημάνετε τα σημεία στίξης που χρησιμοποιούνται στο κείμενο και δικαιολογήστε τη χρήση τους.

- Ξέρεις, : το κόμμα χωρίζει τις δύο ασύνδετες προτάσεις
Ξέρεις και πάντα μ' ενδιέφερε... τεχνολογία.
- που πέθανα, : η χρήση του κόμματος εδώ είναι λανθασμένη, γιατί το υποκείμενο δεν πρέπει να χωρίζεται από το ρήμα.
- που θα 'ρθουν! : το θαυμαστικό δείχνει τη συναισθηματική φόρτιση του ήρωα.
- ... Βέβαια: τα αποσιωπητικά δείχνουν την παύση που κάνει ο ομιλητής πριν συνεχίσει να μιλάει.
- να είμαι, : το κόμμα χωρίζει την αιτιολογική πρόταση που ακολουθεί (γιατί... πρόλαβαν).
- που πέθαναν στο παρελθόν, : τα κόμματα περικλείουν την αναφορική πρόταση.
- ούτε το τηλέφωνο, ούτε τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, ούτε τόσα άλλα: τα κόμματα χρησιμοποιούνται για να συνδέσουν τις λέξεις τηλέφωνο, ηλεκτρονικούς υπολογιστές, τόσα άλλα. Σύμφωνα όμως με τους κανόνες της γραμματικής τα κόμματα στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι περιττά, γιατί έχουμε τους συνδέσμους ούτε... ούτε... ούτε.
- που γνώρισα εγώ!: το θαυμαστικό δείχνει τη συναισθηματική φόρτιση του ομιλητή.
- Ακριβώς!... : τα αποσιωπητικά αποδίδουν την ειρωνεία και το σαρκασμό της απάντησης του συνομιλητή.

- **Να,** : σύμφωνα με τους κανόνες της γραμματικής, μετά τα δεικτικά μόρια ακολουθεί κόμμα.
- **τους καημένους!...** : τα αποσιωπητικά αποδίδουν την ειρωνεία και το σαρκασμό της απάντησης του συνομιλητή.
- **... πέθαναν:** τα αποσιωπητικά δείχνουν την παύση που κάνει ο ομιλητής πριν συνεχίσει να μιλάει.
- **ο τροχός!** : τα θαυμαστικά αποδίδει την ειρωνεία και το σαρκασμό της απάντησης του συνομιλητή.

6. Προσπαθήστε να μεταφέρετε σε γραπτό λόγο την παραπάνω ιστορία, για να την κάνετε γνωστή σε φίλους σας που δεν έχουν δει το κόμικς. • Χρησιμοποιήστε αφήγηση και διάλογο. • Προσέξτε τα σημεία στίξης που θα επιλέξετε.

Η γνωστή φιγούρα του Αρκά βρίσκεται τώρα σε μια νέα περιπέτεια. Μετά το θάνατό του βρίσκεται στην «άλλη ζωή» και συνομιλεί με τον άγγελο. Του λέει, λοιπόν, ότι αυτό που τον πειράζει στο γεγονός ότι πέθανε είναι ότι δε θα μπορέσει να παρακολουθήσει τις εξελίξεις της τεχνολογίας και της επιστήμης. Αμέσως, όμως, κάνει και μια δεύτερη σκέψη και λέει ότι θα έπρεπε να είναι ευχαριστημένος, γιατί τουλάχιστον πρόλαβε να παρακολουθήσει τεχνολογικά επιτεύγματα όπως το τηλέφωνο, την τηλεόραση, τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και άλλες πολλές, τις οποίες δεν πρόλαβαν να γνωρίσουν άλλοι άνθρωποι που πέθαναν στο παρελθόν. Ο άγγελος δείχνει να συμφωνεί με το συλλογισμό αυτό. Στην πραγματικότητα όμως με ειρωνικό ύφος του δείχνει κάποιους ανθρώπους, που βρίσκονται μέσα σε ένα αυτοκίνητο χωρίς ρόδες και των οποίων η εμφάνιση μας παραπέμπει στους ανθρώπους των προϊστορικών χρόνων, και του λέει: « Να, κοίτα αυτούς τους καημένους: Πέθαναν πριν καν ανακαλυφθεί ο τροχός!»

Κείμενο 2 [Βιογραφικό σημείωμα] σελ. 72

1. Ποιος νομίζετε ότι είναι ο σκοπός για τον οποίο γράφτηκε το κείμενο;

Σκοπός του κειμένου είναι η ενδιαφερόμενη (Βασιλική Παπαδοπούλου) να παρουσιάσει στον πιθανό μελλοντικό εργοδότη της με συντομία αλλά, ταυτόχρονα, με ακρίβεια τα στοιχεία και τα προσόντα της έτσι ώστε να καταλάβει μια θέση εργασίας.

2. Τι είδους πληροφορίες δίνει;

Στο βιογραφικό σημείωμα η συντάκτρια παραθέτει τα προσωπικά της στοιχεία (ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, ημερομηνία γέννησης, οικογενειακή κατάσταση, ταχυδρομική – ηλεκτρονική διεύθυνση, τηλέφωνα), τις σπουδές της, τις επιπλέον γνώσεις που διαθέτει (ξένες γλώσσες, χρήση Η/Υ), και την επαγγελματική της εμπειρία.

3. Δικαιολογήστε την άποψη ότι το βιογραφικό σημείωμα έχει λιτό και περιεκτικό λόγο, με στοιχεία από το κείμενο. • Γιατί νομίζετε ότι είναι απαραίτητος ένας τέτοιος λόγος στο βιογραφικό σημείωμα;

- Το βιογραφικό σημείωμα έχει λιτό και περιεκτικό λόγο, καθώς περιέχει επιγραμματικά όλες τις χρήσιμες πληροφορίες. Οι προτάσεις είναι σύντομες και η χρήση των ρημάτων πολύ περιορισμένη. Ο λόγος δεν είναι συνεχής και δεν υπάρχουν στοιχεία που συναντάμε σε κείμενα, όπως παραγράφους, συνδετικές λέξεις, μεγάλες περιόδους.
- Σε ένα βιογραφικό σημείωμα είναι απαραίτητο ο λόγος να είναι σύντομος και περιεκτικός καθώς έτσι τονίζονται τα στοιχεία που πρέπει να προβληθούν. Επίσης, εξίσου σημαντικός παράγοντας είναι το γεγονός ότι εκείνος που θα εξετάσει ένα βιογραφικό σημείωμα ώστε να το εκτιμήσει και να αποφασίσει αν θα προσλάβει ή όχι τον/την υποψήφια, πρέπει να διαβάσει και πολλά άλλα βιογραφικά με τον ίδιο σκοπό. Επομένως, αν το βιογραφικό σημείωμα είναι σύντομο, τότε θα του είναι πιο εύκολο να το διαβάσει σε μικρό χρονικό διάστημα, να δει τα προσόντα του υποψηφίου και να αποφασίσει αν πληροί τις προϋποθέσεις για την πρόσληψη.

4. Βρείτε αγγελίες προσφοράς εργασίας και φέρτε τες στην τάξη.

- Τι παρατηρείτε σε ό,τι αφορά το λόγο τους;
- Είναι και σ' αυτές λιτός και περιεκτικός ή περίτεχνος και πομπώδης;
- Μπορείτε να εξηγήσετε αυτή την επιλογή;

[Σημ.: Η δραστηριότητα θα πραγματοποιηθεί στην τάξη. Μια χρήσιμη πληροφορία είναι ότι στις αγγελίες προσφοράς εργασίας ενδέχεται ο λόγος σε κάποιες να είναι λιτός και περιεκτικός, ενώ σε άλλες περίτεχνος και πομπώδης. Στην πρώτη περίπτωση ισχύει ό,τι και για το βιογραφικό σημείωμα. Σε εκείνες όμως, στις οποίες ο λόγος είναι πομπώδης υπάρχει σαφής αιτία· ο εργοδότης θέλει να προσελκύσει όσο το δυνατόν πιο πολλούς υποψηφίους, ώστε να μπορεί να επιλέξει τον καταλληλότερο ανάμεσα σε περισσότερους].

5. Διαλέξτε μια αγγελία από αυτές που συγκεντρώσατε στην προηγούμενη άσκηση και γράψτε ένα φανταστικό βιογραφικό σημείωμα που νομίζετε ότι θα ήταν κατάλληλο για την προσφερόμενη εργασία.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ζητεί δικηγόρο, τουλάχιστον πενταετούς εμπειρίας, σε θέματα Αστικού και Εμπορικού δικαίου για πλήρη και αποκλειστική απασχόληση. Απαραίτητη προϋπόθεση η άριστη γνώση Η/Υ καθώς και της αγγλικής γλώσσας. Βιογραφικό σημείωμα στο φαξ [...].

Προσωπικά στοιχεία

Όνοματεπώνυμο: Γιώργος Παντελίδης
Διεύθυνση κατοικίας: Ερμού 20
Πόλη: Θεσσαλονίκη
Τηλέφωνο: 2104910821
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: gl@yahoo.gr
Ημερομηνία γέννησης: 09.04.1971

Σπουδές

1989–1993: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Νομική Σχολή
Βαθμός πτυχίου: 8
1986–1989: 1^ο Λύκειο Θεσσαλονίκης
Βαθμός απολυτηρίου: 18.9

Ξένες γλώσσες

Αγγλικά: άριστα (Cambridge Proficiency)
Γαλλικά: καλά (Sorbonne I)

Γνώσεις Η/Υ

Άριστη (ECDL)

Επαγγελματική εμπειρία

2000-2005: Δικηγορικό γραφείο Ε.Ζ. Ειδίκευση σε θέματα Εμπορικού Δικαίου
1995-2000: Δικηγορικό γραφείο Γ.Δ. Ειδίκευση σε θέματα Αστικού Δικαίου
1993-1995 Δικηγορικό γραφείο Γ.Δ. Ασκούμενος δικηγόρος

Ασχολίες και ενδιαφέροντα

Μπάσκετ, θέατρο, κινηματογράφος, λογοτεχνία

Συστατικές επιστολές

Διαθέσιμες εφόσον ζητηθούν

6. Αφού γράψετε το βιογραφικό σημείωμα, συμπληρώστε και την παρακάτω αίτηση, με την οποία θα ζητάτε να σας προσλάβουν στη θέση που προσφέρεται στην αγγελία. • Η αίτησή σας αυτή θα συνοδεύεται από το βιογραφικό σημείωμα που γράψατε προηγουμένως.

ΑΙΤΗΣΗ	Προς δικηγορικό γραφείο...
Όνομα: Γιώργος	Παρακαλώ δεχτείτε την αίτησή μου
Επώνυμο: Παντελίδης	δικηγόρο στο γραφείο σας.
Πατρώνυμο: Κωνσταντίνος	Όπως θα διαπιστώσετε από το
Ημερομηνία γέννησης: 09.04.1971	βιογραφικό που επισυνάπτω
Τόπος γέννησης: Θεσσαλονίκη	διαθέτω τα απαραίτητα προσόντα
Διεύθυνση κατοικίας: Ερμού 20	για να καταλάβω τη θέση που μου
Τηλέφωνο: 2104910821	προσφέρετε.
Ηλεκτρονική διεύθυνση: gl@yahoo.gr	
Αριθμ. Δελτ. Ταυτότητας: Π.....	Σας ευχαριστώ εκ των
Αρχή έκδοσης: Α.Τ. Θεσσαλονίκης	προτέρων
Ημερομηνία: 20.03.2006	Αιτών
Συνοδευτικά έγγραφα: Βιογραφικό σημείωμα	
	Υπογραφή

Κείμενο 3 [Παρά πλανητικά] σελ. 73

1. Πώς θα χαρακτηρίζατε το λόγο του κειμένου; α. λιτό β. σαφή γ. πληροφοριακό δ. αόριστο

Ο λόγος του κειμένου είναι αόριστος (δ).

2. Βρείτε στοιχεία από το κείμενο που αιτιολογούν την επιλογή σας στην προηγούμενη ερώτηση.

Ολόκληρο το κείμενο χαρακτηρίζεται από ασάφεια και αοριστία καθώς κάνει λόγο για τομείς (εργασία, έρωτας, επαγγελματικά) για τους οποίους ενδιαφέρονται και με τους οποίους ασχολούνται όλοι οι άνθρωποι και όχι μόνο οι εκπρόσωποι του συγκεκριμένου ζωδίου. Πιο συγκεκριμένα, θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε ως αόριστες τις εξής λέξεις και φράσεις: Ο καλύτερος μήνας στη ροή... και υποθέσεων / έχει... τυχοδιωκτικό χαρακτήρα / κάνει πολύ κόσμο να ρισκάρει / θα δοκιμάσουν τη δύναμή τους... και μεταφορικά / Εργασία, πολιτική... θα τους αγγίξει / Άλλοτε με επιτυχία... κόστος οικονομικό / Ο Άρης θα εμπνεύσει...σε νέους σκοπούς / ίσως να είναι ερωτικοί... δημιουργικοί / Η Αφροδίτη... ο Άρης αποσκοπεί / θα ενισχύσουν τις ερωτικές σχέσεις... την ολοκλήρωση των έργων.

3. Γιατί πιστεύετε ότι οι συντάκτες των ωροσκοπίων προτιμούν τις αόριστες και γενικολογικές διατυπώσεις;

Οι συντάκτες των ωροσκοπίων προτιμούν τις αόριστες και γενικολογικές διατυπώσεις, διότι σε αντίθετη περίπτωση κινδυνεύουν να εκτεθούν αν πέσουν έξω στις προβλέψεις τους.

4. Ποιο μόριο χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό στο κείμενο; • Για ποιο λόγο;

Το μόριο που χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό στο κείμενο είναι το μόριο θα επειδή ακριβώς πρόκειται για ένα κείμενο του οποίου ο συγγραφέας ισχυρίζεται ότι μπορεί να προβλέψει το μέλλον.

5. Εξηγήστε τον τίτλο του κειμένου συνδυάζοντάς τον α. με το θέμα του κειμένου β. με το ύφος του

Ο τίτλος του κειμένου ταιριάζει απόλυτα τόσο με το θέμα όσο και με το ύφος του. Ειδικότερα, είναι συναφής με το θέμα διότι η λέξη πλανητικά παραπέμπει στους πλανήτες και τις κινήσεις τους, στους οποίους οι αστρολόγοι στηρίζουν τις προβλέψεις τους, έτσι ώστε να δώσουν σε αυτές κάποιο βαθμό αληθοφάνειας. Επιπλέον, η φράση παρά πλανητικά προκαλεί στους αναγνώστες το συνειρμό με το επίθετο παραπλανητικός, -ή, -ό, υπονοώντας έτσι ότι οι συγκεκριμένες προβλέψεις μόνο στην πλάνη μπορούν να οδηγήσουν τον αναγνώστη και, επομένως, δεν πρέπει να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη από κανέναν.

6. Εντοπίστε το σχήμα λόγου που υπάρχει στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου.

- Επαναδιατυπώστε την περίοδο λόγου που το περιέχει, με τρόπο ώστε να μην υπάρχει το συγκεκριμένο σχήμα λόγου.

Το σχήμα λόγου εντοπίζεται στη φράση με συνέπειες όχι ευχάριστες (σχήμα λιτότητας)

- Επαναδιατύπωση χωρίς το σχήμα λιτότητας: Άλλοτε με επιτυχία και ορισμένες φορές με συνέπειες δυσάρεστες /δυσάρεστες συνέπειες ή με κόστος οικονομικό.

7. Διαβάσατε αυτό το κείμενο σε ένα περιοδικό και ένας φίλος σας/μια φίλη σας σας ρωτά με περιέργεια τι γράφει.

• Κάντε μια σύντομη περίληψη του κειμένου (3-5 γραμμές) και ενημερώστε τον/την.

Θέμα του κειμένου είναι οι αστρολογικές προβλέψεις για το μήνα Ιούλιο. Ο αστρολόγος τον θεωρεί ως τον ευνοϊκότερο μήνα για την εξέλιξη σε πολλούς τομείς. Σημαντικό ρόλο θα διαδραματίσει ο Άρης, ο οποίος θα κάνει πολλούς ανθρώπους να ρισκάρουν και θα επηρεάσει άλλοτε θετικά και άλλοτε αρνητικά πολλούς τομείς. Τέλος, η Αφροδίτη θα ενισχύσει τις ερωτικές σχέσεις και τις συνεργασίες επαγγελματικού χαρακτήρα.

8. Τι επιχειρήματα θα διατυπώνετε σε ένα φίλο σας που ρυθμίζει τις καθημερινές του δραστηριότητες με βάση το ωροσκόπιό του, για να τον πείσετε να αλλάξει στάση; Γράψτε μια παράγραφο.

Είναι πολύ αφελές να ρυθμίζει κανείς τις καθημερινές του δραστηριότητες με βάση το ωροσκόπιό του. Η αστρολογία δεν είναι τίποτα παραπάνω από μια μαντική τέχνη. Δε θεωρείται επιστήμη γιατί φυσικά δε βασίζεται σε επιστημονικές αποδείξεις. Οι αστρολόγοι, με σκοπό να προσδώσουν ένα βαθμό αληθοφάνειας στις προβλέψεις τους, ισχυρίζονται ότι τα λεγόμενά τους είναι τεκμηριωμένα και προκύπτουν ύστερα από τη μελέτη των πλανητών και των κινήσεών τους, Αυτό το πρόσχημα, όμως, δεν πρέπει να παρασύρει κανέναν ώστε να πιστεύει τις προβλέψεις αυτές και να τις λαμβάνει υπόψη του. Δεν είναι τυχαίο μάλιστα ότι όλες αυτές οι προβλέψεις διατυπώνονται πολύ αόριστα και γενικά, ώστε να περικλείουν όλες τις δυνατές ερμηνείες. Ο κάθε άνθρωπος διαθέτει λογική και κριτική σκέψη και, επομένως, οφείλει να παίρνει οποιαδήποτε απόφαση αφορά τον εαυτό του στηριζόμενος σε μόνο αυτά. Εξάλλου, ο άνθρωπος ως σκεπτόμενο ον οφείλει οποιαδήποτε επιτυχία ή αποτυχία στις δικές του ενέργειες και αποφάσεις και όχι στην τύχη ή στις προβλέψεις κάποιου άλλου.

Κείμενο 4 [Γυρίζω τις πλάτες μου στο μέλλον] σελ. 74**1. Προσθέστε τα σημεία στίξης που έχουν σκόπιμα παραλειφθεί στους παραπάνω στίχους.**

Γυρίζω τις πλάτες μου στο μέλλον,
στο μέλλον που φτιάχνετε όπως θέλετε.
Αφού η ιστορία σας ανήκει,
σαρώστε το, λοιπόν, αν επιμένετε.
Στ' αυτιά μου δε χωράνε υποσχέσεις·
το έργο το έχω δει, μη με τρελαίνετε.
Το πλοίο των ονείρων μου με πάει σε κόσμους που εσείς δεν τους αντέχετε.
Μένω μονάχος στο παρόν μου,
να σώσω οτιδήποτε, αν σώζεται.
Κι ως έχω τις συνέπειες του νόμου,
συνένοχο στο φόνο δε θα μ' έχετε.
Γυρίζω τις πλάτες μου στο μέλλον·
το κόλπο είναι στημένο και στα μέτρα σας.
Ξεγράψτε με απ' τα κατάστιχά σας,
στον κόπο σας δε μπαίνω και στα έργα σας.
Γυρίζω τις πλάτες μου στο μέλλον, στο μέλλον που φτιάχνετε όπως θέλετε.
Αφού η ιστορία σας ανήκει,
σαρώστε το, λοιπόν, αν επιμένετε.

2. Ποια σχήματα λόγου μπορείτε να εντοπίσετε στους στίχους του τραγουδιού;

Γυρίζω τις πλάτες μου στο μέλλον: μεταφορά
στο μέλλον που φτιάχνετε : μεταφορά
η ιστορία σας ανήκει: μεταφορά
σαρώστε το: μεταφορά
σαρώστε το λοιπόν, αν επιμένετε: ειρωνεία
Στ' αυτιά μου δε χωράνε υποσχέσεις : μεταφορά
το έργο το έχω δει: μεταφορά / ειρωνεία
Το πλοίο των ονείρων μου με πάει(σε κόσμους): μεταφορά
Μένω μονάχος στο παρόν μου: μεταφορά
συνένοχο στο φόνο δε θα μ' έχετε: μεταφορά
το κόλπο είναι στημένο: μεταφορά(το κόλπο είναι)
στα μέτρα σας: μεταφορά
Ξεγράψτε με απ' τα κατάστιχά σας: μεταφορά
στον κόπο σας δε μπαίνω και στα έργα σας: μεταφορά

- 3. Τι παρατηρείτε σχετικά με τη σειρά των λέξεων; • Είναι εντελώς συνηθισμένη;**
- Μπορεί να θεωρεί τυχαία;
 - Τι συμβαίνει, αν επιχειρήσουμε να τοποθετήσουμε τις λέξεις με άλλη σειρά (ρυθμός, ομοιοκαταληξία);

Η σειρά των λέξεων σκόπιμα δεν είναι η συνηθισμένη. Αν επιχειρήσουμε να αλλάξουμε τη σειρά αυτή, τότε θα αλλάξει η ομοιοκαταληξία, το μέτρο και ο ρυθμός του τραγουδιού με αποτέλεσμα να μη θυμίζει πια ποίημα, αλλά πεζό.

- 4. Συμμερίζετε τα συναισθήματα που εκφράζει αυτό το τραγούδι;**
- Πώς θα εκφράζατε με στίχους τα δικά σας συναισθήματα απέναντι στο μέλλον;

Το τραγούδι αυτό εκφράζει την ανησυχία του στιχουργού για τις εξελίξεις που σημειώνονται στον κόσμο αλλά και για τον τρόπο που αυτές οι εξελίξεις επιβάλλονται από τους ισχυρούς του κόσμου. Σε όλους τους στίχους τονίζει με σθένος ότι δε θέλει να είναι μέρος των αλλαγών αυτών που του επιβάλλονται χωρίς τη θέλησή του και δηλώνει ότι αποστασιοποιείται καθώς προτιμά να κάνει τα δικά του όνειρα για τη ζωή και τον κόσμο και να προσπαθήσει να σώσει ό,τι μπορεί. Είναι λοιπόν σαφές ότι το τραγούδι αυτό εκφράζει όποιο άλλο άνθρωπο έχει τις ίδιες ανησυχίες τα παρόμοια συναισθήματα.

- Η ερώτηση απευθύνεται σε κάθε μαθητή χωριστά και μπορεί να γράψει οτιδήποτε τον εκφράζει.

Ενδεικτικά δίνονται το ποίημα των Γ. Σεφέρη.

Λίγο ακόμα

Λίγο ακόμα

θα ιδούμε τις αμυγδαλιές ν' ανθίζουν
τα μάρμαρα να λάμπουν στον ήλιο
τη θάλασσα να κυματίζει
λίγο ακόμα,
να σηκωθούμε λίγο ψηλότερα.

Κείμενο 5 [Προς την ενηλικίωση] σελ. 75**1. Σημειώστε Σ για κάθε σωστή πρόταση και Λ για κάθε λανθασμένη:**

- α. Οι νέοι της Ευρώπης κατακτούν την οικονομική τους ανεξαρτησία όλο και νωρίτερα.
- β. Ο κύριος λόγος που αναγκάζει τους νέους των Κάτω Χωρών να μένουν με τους γονείς τους είναι η δυσκολία να βρουν σπίτι.
- γ. Όσοι νέοι εργάζονται δε χρειάζεται να παίρνουν χρήματα από τους γονείς τους.
- δ. Πολλοί νέοι προτιμούν να μένουν με τους γονείς τους, επειδή έτσι έχουν τη δυνατότητα να αποταμιεύουν μεγαλύτερο μέρος των εσόδων τους.

α. Λ, β. Σ, γ. Λ, δ. Σ

2. «Ένας στους δύο Ευρωπαίους νέους... την οικογένειά του». α. Με ποια άλλη λέξη μπορείτε να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις, χωρίς να αλλάξει το νόημα; β. Βρείτε μέσα στο κείμενο άλλη μια λέξη συγγενική με τη λέξη πόρων και προσπαθήστε να την αντικαταστήσετε με άλλη (συνώνυμη), χωρίς να αλλάξει το νόημα. γ. Συγκεντρώστε όσο περισσότερες σύνθετες ή και παράγωγες λέξεις μπορείτε που να περιέχουν τη λέξη πόρος. δ. Φτιάξτε τουλάχιστον δύο προτάσεις στις οποίες να χρησιμοποιείτε τη λέξη πόρος με διαφορετικές σημασίες.

- α. λαμβάνει: παίρνει, διαθέτει.
μέρος: ποσοστό, τμήμα.
χρηματικών πόρων: εσόδων, εισοδήματος.
- β. οικονομικών μέσων: πηγών εισοδήματος, εσόδων.
- γ. πορεία, εύπορος, άπορος, προσπορίζω, προσπορισμός, πορίζω, οδοιπόρος, έμπορος, θαλασσοπόρος, αεροπόρος, πρωτοπόρος, πεζοπόρος.
- δ. Μέσα από τους πόρους του δέρματος γίνεται η άδηλος αναπνοή.
Οι φυσικοί πόροι εξαντλούνται λόγω τις υπερεκμετάλλευσης.

3. Βρείτε στην πρώτη παράγραφο του κειμένου ένα σχήμα λόγου.

- Τι είδους είναι το σχήμα λόγου που εντοπίσατε;
- Ποιοι συσχετισμοί γίνονται και γιατί;

- Να πετάξουν από τη φωλιά: μεταφορά.
- Ο συσχετισμός γίνεται ανάμεσα στους νέους και στα μικρά πουλιά· όπως εκείνα μένουν στη φωλιά τους με τους γονείς τους μέχρι τη στιγμή που θα γίνουν ανεξάρτητα και θα μπορούν να πετάξουν μόνο τους, έτσι και οι νέοι μένουν με τους γονείς τους ωσότου αποκτήσουν οικονομική ανεξαρτησία και θα είναι ικανοί να συντηρήσουν μόνοι τους τον εαυτό τους.

Ασκήσεις – Δραστηριότητες σελ. 76**1. Ξαναδιαβάστε το κείμενο 2 της 8ης ενότητας από το βιβλίο του μαθητή.**

- Πώς θα μεταφέρατε περιληπτικά το περιεχόμενό του σε ένα φίλο σας;
- Αν θέλετε, κρατήστε σημειώσεις για τα κυριότερα σημεία του κειμένου.
- Πείτε την περίληψη σε χρόνο που να μην ξεπερνά το ένα λεπτό.
- Οι ακροατές της περίληψης στην τάξη να αξιολογήσουν το αποτέλεσμα.

Στο κείμενο αυτό συγγραφέας αφηγείται ένα περιστατικό που συνέβη τη δεκαετία του '50 όταν έφτασε στην πόλη Πορτ οφ Σπαϊν, τη μεγαλύτερη πόλη του Τρινιάντ. Επιβιβάστηκε λοιπόν σε ένα ταξί, και ο νέγρος ταξιτζής τον οδήγησε σε μια γειτονιά Ινδών. Εκεί του έδειξε έναν άπορο Ινδό που έστελνε το γιο του σε ένα κολέγιο και δύο γυναίκες που είχαν ένα ραφτάδικο. Τον ρώτησε τότε γιατί οι Ινδοί, παρά το γεγονός ότι είναι τόσο φτωχοί όσο οι Νέγροι, προοδεύουν στη ζωή τους ενώ οι Νέγροι όχι. Όταν ο συγγραφέας τού απάντησε ότι αυτό συμβαίνει επειδή οι Ινδοί, σε αντίθεση με τους Νέγρους, έχουν μακρόχρονη παράδοση, ο ταξιτζής απάντησε ότι και ο ίδιος προσπαθεί να προοδεύσει ποντάροντας λεφτά στον ιππόδρομο. Ο συγγραφέας απογοητευμένος προσπαθεί να εξηγήσει στον ταξιτζή ότι ένας άνθρωπος δεν μπορεί να προοδεύσει στηριζόμενος μόνο στην τύχη.

2. Οι συντάκτες του μαθητικού περιοδικού του σχολείου σας είχαν αποφασίσει να περιλάβουν στο τεύχος που ετοιμάζουν το κείμενο 7 της 8ης ενότητας του βιβλίου του μαθητή. Όμως την τελευταία στιγμή διαπίστωσαν ότι υπάρχει χώρος διαθέσιμος μόνο για 100 λέξεις. Γράψτε μια περίληψη που θα μπορούσε να δημοσιευτεί στο χώρο αυτό.

Τα τελευταία χρόνια οι επιστήμονες κατηγορούνται για έλλειψη κοινωνικής συνείδησης, αφού πολλά από τα επιτεύγματά τους δε χρησιμοποιούνται για το καλό της ανθρωπότητας. Ωστόσο, ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι η ευθύνη δε βαραίνει τόσο τους επιστήμονες, αφού πολλά από τα εγκλήματα της ανθρωπότητας οφείλονται πολύ περισσότερο στο φανατισμό και στους πολιτικούς και θρησκευτικούς ηγέτες. Όσοι δε θέλουν το καλό της ανθρωπότητας χρησιμοποιούν την επιστήμη για να ικανοποιήσουν τα πάθη τους και επομένως ο λίθος του αναθέματος δεν πρέπει να πέφτει αποκλειστικά στους επιστήμονες, αφού η επιστήμη δεν οδήγησε ποτέ σε γενοκτονίες, σε μίσος ή φανατισμό.